

Jämställdhet i praktiken

– Ett reflektionsverktyg för kommunikatörer

Svenska kyrkan

”Hela budskapet handlar ju på något sätt om att värna om allas lika värde.”

**– Kommunikatör
i Göteborgs stift**

Bakgrund

Svenska kyrkan vilar på en värdegrund som tydligt betonar alla människors lika värde, och under lång tid har det funnits en uttalad ambition att arbeta för jämställdhet i både ord och handling. Samtidigt visar forskning att jämställdhetsarbetet i kommunikationen ofta i praktiken hamnar på individens ansvar, snarare än att vila på gemensamma och tydligt förankrade riktlinjer.

Detta innebär att du som kommunikatör, med dina erfarenheter, värderingar och din position, får ett stort inflytande över hur jämställdhetsfrågor formuleras, gestaltas och synliggörs i Svenska kyrkans kommunikation. I en organisation som präglas av starka traditioner och stora lokala variationer kan detta leda till skillnader i hur jämställdhet integreras i kommunikationen runt om i landet.

Denna guide har därför tagits fram som ett stöd för dig i din roll som kommunikatör. Syftet är att skapa utrymme för reflektion kring det egna arbetet och bidra till en mer medveten, gemensam och konsekvent kommunikationspraktik i linje med Svenska kyrkans värdegrund.

Reflexivitet

Reflexivitet handlar om att vara medveten om den egna positionen och om hur den påverkar arbetet. Det innebär att uppmärksamma hur personliga erfarenheter, värderingar och föreställningar kan forma vilka perspektiv som lyfts fram, vilka frågor som prioriteras och hur budskap utformas i vår kommunikation.

Genom ett reflexivt förhållningssätt blir det möjligt att synliggöra sådant som annars riskerar att tas för givet i det dagliga arbetet. I praktiken kan reflexivitet fungera som ett verktyg för att kontinuerligt granska de val som görs i kommunikationsprocessen. Det kan till exempel handla om att reflektera över vem kommunikationen riktar sig till, vilka röster som får utrymme och hur ansvar och makt fördelas i budskapet.

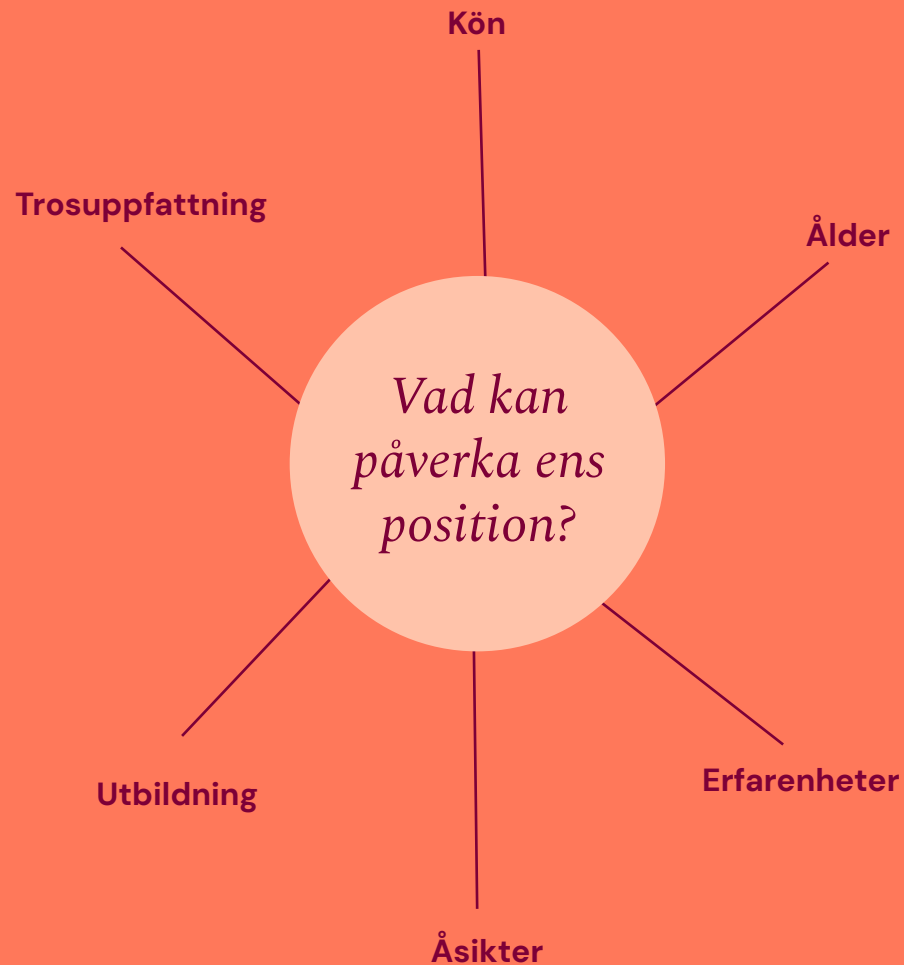
När dessa reflektioner blir en naturlig del av arbetet skapas förutsättningar för en kommunikation som är mer medveten, mer genomtänkt och mindre styrd av invanda normer i linje med Svenska kyrkans värdegrund och uppdrag.

”Hur jämställdhet integreras beror ju lite på hur intresserad man är av att utmana det patriarkala arvet och det ser säkert olika ut i olika församlingar och hos olika kommunikatörer.”

**– Kommunikatör
i Göteborgs stift**

Reflektera mera

– Förstå din egen position

Inspirerat av tankekartan bredvid, gör en egen tankekarta med vad som påverkar just dig. Vilka komponenter påverkar din position och förståelse?

Vad påverkar min position?

Reflektera mera

– Frågor att ställa under arbetets gång

Bild

- Vilka människor syns i bilden och vilka syns inte?
- Speglar bilden den mångfald som finns i samhället, eller reproducerar den en snäv norm?
- Hur framställs personerna i bilden, som aktiva eller passiva?
- Vem får ta plats och vem hamnar i bakgrunden?
- Ur vilket perspektiv är bilden tagen, och vad signalerar det om makt och jämlikhet?
- I vilken miljö är bilden tagen, och vilka associationer väcker den?
- Förstärker miljö, rekvisita eller detaljer stereotyper eller stödjer de budskapet?
- Vilka känslor och föreställningar väcker bilden hos mottagaren?
- Om det hade varit du på bilden, hade du känt dig värdigt och rättvist framställd?

Text

- Vems perspektiv utgår texten ifrån?
- Vem får komma till tals och vem beskrivs av andra?
- Är de som beskrivs också de som får uttrycka sig med egna ord?
- Vilka ord och begrepp använder du, och vilka associationer bär de på?
- Är kön, ålder eller andra identitetsfaktorer relevanta för sammanhanget eller nämns de av vana?
- Vem framställs som aktiv och handlande i texten?
- Vem ges ansvar och vem framställs som mottagare av hjälp eller som ett problem?
- Finns det ett ”vi” och ett ”dem” i texten, och hur skapas dessa?
- Bidrar texten till igenkänning, delaktighet och inkludering?
- Vilken bild av människor och samhälle bidrar du till att skapa genom texten?

”Varför ser du flisan i din broders öga när du inte märker bjälken i ditt eget?”

– Jesus,
Matteusevangeliet 7:3

**Svenska
kyrkan**